

Інформаційні інтереси сторін корпоративних відносин

Патряк О.Т.

Здобувач кафедри обліку у державному

секторі економіки та сфері послуг

Тернопільський національний економічний університет

Інтерес як об'єктивне явище існує незалежно від волі і свідомості суб'єкта корпоративних відносин, і цим обумовлюється його об'єктивність. Суб'єктивність інтересу полягає в тому, що він усвідомлюється суб'єктом в процесі його реалізації. Інтерес виражає усвідомлення потреби і прагнення до її задоволення, тому реалізація інтересу завжди передбачає діяльність.

Інформаційні інтереси проявляються як прагнення отримати саме ті відомості, які необхідні для виконання певних соціальних ролей і завдань. Найчастіше споживач ясно усвідомлює, що йому потрібно знати для досягнення тієї чи іншої мети, і свій пошук він веде з орієнтацією на певні результати [2].

Враховуючи особливості корпоративних прав, визначені на основі вивчення наукових публікацій та системи нормативно-правових документів, вважаємо, що для удосконалення організації бухгалтерського обліку і контролю корпоративних прав, перш за все, слід враховувати організаційно-правову сутність операцій з ними.

Цілком погоджуючись з І.В. Лукач, зауважимо, що вказаний нею конфлікт інтересів лягає в основу інформаційних запитів сторін корпоративних відносин до системи їх обліково-інформаційного забезпечення [1]. Опис сфери інтересів сторін корпоративних відносин наведений у таблиці 1.1, виходячи з особливостей корпоративних прав як об'єкта інвестування, а також на основі визначених показників операцій з ними.

Таблиця 1.1. – Особливості корпоративних прав та інформаційні інтереси сторін операцій з корпоративними правами

Особливість корпоративних прав	Інформаційні інтереси	
	Підприємства-емітента	Підприємства-інвестора
Вкладення коштів у корпоративні права передбачає перехід права власності на частину активів та частину у прибутках підприємства-емітента	Величина активів, отриманих в обмін на корпоративні права	Величина активів, переданих в обмін на корпоративні права
	Величина емісійного доходу від розміщення корпоративних прав	X
Сума, вкладена в корпоративні права не є борговим зобов'язанням підприємства-емітента	Величина сформованих внесків до статутного капіталу	Величина сформованих фінансових інвестицій
Виникнення додаткових зобов'язань за корпоративними правами виникає у зв'язку зі збільшення вартості частки володіння	База нарахування дивідендів	База нарахування дивідендів, визначення
	Величина кредиторської заборгованості перед учасником	вартості фінансових інвестицій
	Величина погашеної кредиторської заборгованості перед учасником	Величина погашеної емітентом дебіторської заборгованості
Право власності на корпоративні права може бути передана без припинення їх існування	База визначення величини частки при виходів учасника	База визначення балансової вартості фінансових інвестицій, що передаються
	Величина вилученого капіталу при викупі корпоративних прав власної емісії	База визначення доходу від продажу фінансових інвестицій
	Величина зміни емісійного доходу при викупі корпоративних прав	X

Організаційні положення бухгалтерського обліку корпоративних прав повинні формуватися виходячи з необхідності реалізації завдань контролю, тобто по суті інформаційні потоки організуються такими чином, що задовольняти інформаційні потреби систем управління сторін корпоративних відносин (табл. 1.2.)

Таблиця 1.2. – Напрями організації інформаційних потоків щодо господарських операцій з корпоративними правами, виходячи з інформаційних інтересів сторін корпоративних відносин

Інформаційні інтереси сторін корпоративних відносин	Задоволення інформаційних інтересів сторін корпоративних відносин	
	Емітента	Інвестора
Стан збереження та використання майна підприємства	Емітуючи корпоративні права та приймаючи акціонерний капітал, підприємство емітент отримує всі ризики а вигоди від володіння майном, переданим інвестором. Таке майно за принципом автономності підлягає обліку та контролю як активи юридичної особи-емітента	Набуваючи корпоративних прав, інвестор передає емітенту певні види та обсяги активів в обмін на них. Це обумовлює списання з балансу відповідних активів та виникнення специфічного активу у вигляді фінансових інвестицій, контроль за збереженням яких пов'язаний із застосуванням інших контрольних процедур
Структура, обсяги та результати операцій з корпоративними правами	Інформація про операції емітента формується у фінансовій звітності, зокрема: – Балансі (Звіті про фінансовий стан) в частині структури власного капіталу, розрахунків з учасниками; – Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) в	Інформація про операції інвестора формується у фінансовій звітності, зокрема: – Балансі (Звіті про фінансовий стан) в частині структури фінансових інвестицій за об'єктами інвестування та їх строками; – Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) в частині

	частині розрахунку показників прибутковості акцій; – Звіті про рух грошових коштів у частині руху коштів у результаті фінансової діяльності; – Звіті про власний капітал в розрізі видів операцій, що призводять до змін власного капіталу (в розрізі його складових) – примітках до фінансової звітності в частині розкриття суттєвих змін у структурі джерел фінансування діяльності та подій, що їх викликали, а також таких подій після дати балансу	доходів і втрат від участі в капіталі, розрахунку показників іншого сукупного доходу; – Звіті про рух грошових коштів у частині руху коштів у результаті інвестиційної діяльності; – примітках до фінансової звітності в частині конкретизації показників балансу щодо структури фінансових інвестицій за об'єктами інвестування та їх строками, а також розкриття суттєвих змін у структурі та величині фінансових інвестицій та подій, що їх викликали (в т.ч. подій після дати балансу)
	Внутрішні звітність, що розкриває показники структури джерел фінансування діяльності, вартості залучення капіталу, аналітичні показники віддачі власного капіталу	Внутрішні звітність, що розкриває показники прибутковості фінансових інвестицій за їх видами, вартості на дату балансу та альтернативних інвестиційних проєктів

Таким чином, облікова політика у сторін корпоративних відносин (як емітента, так і інвестора) покликана створювати належну обліково-інформаційну підтримку управлінських рішень у реалізації стратегії фінансування діяльності емітента та інвестиційної стратегії інвестора.

Описаний спектр інформаційних інтересів стає базисом формування системи обліково-інформаційної підтримки прийняття рішень як емітентом, так і інвестором та слугує основою до розробки в подальшому організаційно-

методичних положень систем бухгалтерського обліку і контролю в частині корпоративних прав.

Список використаної літератури

1. Лукач І. В. Поняття та види суб'єктів корпоративних правовідносин [Електронний ресурс] / І. В. Лукач // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція . - 2013. - Вип. 6-1(2). - С. 61-64. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvmgu_jur_2013_6-1\(2\)__17.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvmgu_jur_2013_6-1(2)__17.pdf)
2. Сліпенчук Н.А. Щодо поняття корпоративного інтересу[Електронний ресурс] . - Режим доступу: <http://if.arbitr.gov.ua/sud5010/inf/30/13/>